Zeyrek Çinili Hamam, Brezilyalı sanatçı Alex Červený'nin
Türkiye'deki ilk kişisel sergisine ev sahipliği yapıyor

Alex Červený: *Karşılaşmalar Atlası*
Küratör: Anlam de Coster
Zeyrek Çinili Hamam, İstanbul
24 Eylül 2026 – 31 Ocak 2027

Alex Červený © Di Ioia Gianluca; Astronomi Defterleri serisi © Hadiye Cangökçe

Zeyrek Çinili Hamam, Brezilya'nın önde gelen sanatçılarından Alex Červený'nin Türkiye'deki ilk kişisel sergisi *Karşılaşmalar Atlası*'nı Anlam de Coster küratörlüğünde sunuyor.

16. yüzyıldan günümüze ulaşan Mimar Sinan yapısı Zeyrek Çinili Hamam'ın altında yer alan Bizans sarnıcında gerçekleşen sergi, astronomi, şehir, mimarlık ve beden arasındaki ilişkileri haritalayan otuzdan fazla eseri bir araya getiriyor. Zeyrek Çinili Hamam'ın davetiyle İstanbul'da yürüttüğü araştırma sürecinde ürettiği yeni yapıtlar, Červený'nin ilk Türkiye seyahatinden ilhamla gerçekleştirdiği ve daha önce hiç sergilenmemiş eserleriyle birlikte izleyiciyle buluşuyor.

Sergide tuval üzerine resimler, parşömen bir heykel, tarihî astronomi risaleleri ve İstanbul gravürleri üzerine müdahalelerinin yanı sıra nakış işlemeli peştemal yerleştirmeleri yer alıyor. Červený'nin üretimleri, sanatçının "düşüncelerimi barındırmak için ideal bir mekân" olarak tanımladığı sarnıç boyunca açılan bir kitabın sayfaları gibi kurgulanıyor.

Alex Červený'nin sarnıç için ürettiği yeni eserler arasında İstanbul Boğazı'ndan esinlenen desen ve resimler öne çıkıyor. Hollandalı ressam ve seyyah Cornelis de Bruyn'un sanatçının özel koleksiyonunda yer alan *Voyage Au Levant* kitabından iki İstanbul gravürünün tıpkıbasımları üzerine gerçekleştirdiği yeni desenlerde Červený'nin İstanbul'la kurduğu ilişkinin izini sürmek mümkün. Sergide ayrıca Boğaz'ı merkeze alan ve sanatçının alamet-i farikası haline gelen sembol ve kaligrafi öğelerine yer veren üç yeni yağlı boya resim de yer alıyor.

Bir diğer önemli eser grubu ise, sanatçının 2009 yılında İstanbul'da bir sahafta keşfettiği, 19. yüzyıl sonu - 20. yüzyıl başına tarihlenen anonim astronomi risaleleri üzerine çizimler yaparak geliştirdiği *Astronomi Defterleri* serisi. Osmanlı Türkçesi ve Farsça bilimsel metinler içeren bu sayfalara doğrudan müdahale eden Červený, diyagramlar ve yazı parçaları üzerine yeni görsel takımyıldızları inşa ediyor.

Sanatçı, tarihî belgeleri sabit bilgi taşıyıcıları olarak değil, farklı bilgi sistemlerini aynı anda barındırabilen geçirgen yapılar olarak ele alıyor. Astronomik diyagramlar, el yazmaları ve kent kayıtları, bilimsel bilginin kişisel hafıza ve tahayyül ile iç içe geçtiği yeni kompozisyonlara dönüşüyor.

Serginin astronomi ve denizle kurduğu ilişki, Zeyrek Çinili Hamam'ın kendi hikâyesiyle de kesişiyor. 1530-1540 yılları arasında Osmanlı donanmasının Kaptan-ı Deryası Barbaros Hayreddin Paşa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılan Zeyrek Çinili Hamam, astronominin hem denizcilik hem de devlet yönetimi açısından belirleyici olduğu bir dönemin ürünü. 16. yüzyıl Osmanlı sarayında göksel hareketlerin hesaplanması yalnızca takvim, haritacılık ve denizcilik için değil, siyasî gelişmeleri yorumlamak ve önemli girişimler için uygun zamanı belirlemek amacıyla da kullanılıyordu.

Restorasyon sırasında sarnıç duvarlarında bulunan gemi grafitileri ise hamamın inşaatında çalıştığı varsayılan kürek mahkûmlarına atfediliyor. Červený'nin tarihî yüzeyler üzerine katman katman işlediği imgeler, bu iz bırakma arzusunu günümüze taşıyor. Beden ve zihin, gerçek ve hayal gücü arasındaki sınırları muğlaklaştıran bu müdahaleler, tarihsel anlatılar ve kişisel anıların kesiştiği ortak bir harita çiziyor.

-SON-

Daha fazla bilgi, basın görselleri veya röportaj talepleri için:
İpek Edinçgil, PR Director, Labrand, ipek@labrandpr.com, +90 533 748 58 08
Bengisu Yıldırım, Account Executive, Labrand, bengisu@labrandpr.com, +90 534 334 28 44

Web sitesi: zeyrekcinilihamam.com/en
Instagram: @zeyrekcinilihamam
Adres: Zeyrek, İtfaiye Cd. No:44, 34083 Fatih / İstanbul
Telefon: +90 212 521 21 61

Ziyaret Saatleri
Sarnıç: Salı–Pazar, 10.00–18.00 (Ücretsiz)
Hamam: Salı–Pazar, 08.00–22.00
Müze: Salı–Pazar, 10.00–18.00 (Perşembe günleri giriş ücretsizdir)
Kompleks Pazartesi günleri kapalıdır.

Zeyrek Çinili Hamam Hakkında

İstanbul'un UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan tarihi Zeyrek semtinde konumlanan Zeyrek Çinili Hamam, The Marmara Grubu tarafından yürütülen on üç yıllık bir restorasyon sürecinin ardından, 2023 yılında geleneksel bir hamam ve kültür kompleksi olarak yeniden açıldı.

16. yüzyılda Barbaros Hayreddin Paşa tarafından Mimar Sinan'a inşa ettirilen Zeyrek Çinili Hamam, Osmanlı mimarisinin başyapıtları arasında kabul ediliyor. İsmini, bu yapı için özel olarak İznik'te üretilmiş ve zamanında iç mekânlarını süslemiş çinilerden alıyor.

Günümüzde Zeyrek Çinili Hamam, hamam ritüelini deneyimleme imkanı sunan aktif bir tarihi hamam olmanın yanı sıra, müzesi, güncel sanat programı ve mağazasıyla çok katmanlı bir kültür kompleksi olarak da işlev görüyor.

Zeyrek Çinili Hamam Müzesi'nde restorasyon sırasında gün yüzüne çıkarılan Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerine ait eserleri, çini buluntuları ile hamam objeleri sergileniyor ve yapıya adını veren ve bugün dünyanın önemli müzelerinin koleksiyonlarında yer alan İznik çinilerinin hikâyesini anlatılıyor. Zeyrek Çinili Hamam'ın mağazasında ise güncel tasarımcı ve sanatçıların yapının mimarisi, zanaat geleneği ve ritüellerinden hareketle geliştirdiği özel koleksiyonlar yer alıyor.

Küratörlüğünü Anlam de Coster'in üstlendiği *Healing Ruins* (2023) başlıklı grup sergisiyle kapılarını açan kurum, mekâna özgü bir güncel sanat programına ev sahipliği yapmayı sürdürüyor. Yapının altında açığa çıkarılan Bizans sarnıcında bugüne kadar Alekos Fassianos (2024), Anousha Payne (2025), Juliette Minchin (2025) ve Margaret R. Thompson'ın (2026) kişisel sergileri gerçekleşti.

Program, hamamların tarihsel olarak üstlendiği toplumsal rolü güncel sanat aracılığıyla yeniden yorumlamayı amaçlıyor. Farklı coğrafyalardan sanatçılar, araştırma ve üretim süreçleri için İstanbul'a davet ediliyor ve bu çok katmanlı yapının tarihsel, mimari, kültürel ve sembolik bağlamına yanıt veren yeni eser ve sergiler geliştiriyor.

Süreli sergilerin yanı sıra, Zeyrek Çinili Hamam sıcaklık, soğukluk ve bahçe bölümlerine yayılan kalıcı bir güncel sanat koleksiyonuna da yer veriyor.

Alex Červený Hakkında

Alex Červený (d. 1963, São Paulo), tarih, mitoloji, edebiyat ve otobiyografiyi özgün bir görsel evrende buluşturan üretimiyle Brezilya çağdaş sanatının önde gelen isimleri arasında yer alıyor. Çizim, gravür, resim, heykel ve illüstrasyon arasında dolaşan pratiği, gerçek ile hayal arasındaki sınırları bulanıklaştıran anlatılar kuruyor.

Yazıya ve kaligrafiye özel bir önem veren Červený, farklı alfabeleri ve grafik işaret sistemlerini kişisel sözlükler ya da ahlaki notlar gibi kullanarak eserlerinin anlatı katmanlarını derinleştiriyor. Çalışmaları yaşam ile ölüm, gökyüzü ile yeryüzü, beden ile zihin, maddi olan ile tinsel olan ve bilinç ile bilinçdışı gibi temel ikilikleri araştırıyor.

Orta Çağ el yazmaları, Rönesans sunak resimleri, adak nesneleri (ex-voto), popüler kültür ve sürrealizmden beslenen kendine özgü görsel dili; İncil anlatılarını, mitolojik figürleri, kişisel anıları, edebiyat alıntılarını ve popüler kültür referanslarını aynı kompozisyonda bir araya getiriyor.

Sanatçının yapıtları Fondation Cartier'nin yeni binasının açılış sergisi *Exposition générale* kapsamında sergilendi. Yakın dönem sergileri arasında 15. Gwangju Bienali (2024), Triennale Milano (2023), Sidney Bienali (2022) ve *Nous Les Arbres*, Fondation Cartier (2019) yer alıyor. Brezilya'nın önde gelen

müzelerinden Pinacoteca de São Paulo, 2023 yılında sanatçının kırk yıllık üretimini bir araya getiren kapsamlı kişisel sergisi *Mirabilia*'ya ev sahipliği yaptı. Eserleri Fondation Cartier, Pinacoteca de São Paulo, São Paulo Modern Sanat Müzesi, Rio de Janeiro Modern Sanat Müzesi ve Iberê Camargo Foundation gibi önemli kamusal ve özel koleksiyonlarda yer alıyor.

Anlam de Coster Hakkında

Küratör, yazar ve sanat danışmanı Anlam de Coster, on sekiz yılı aşkın süredir Paris, Londra ve İstanbul'da müzeler, sanat fuarları ve kültür kurumlarıyla çalışıyor. Yakın dönem küratöryel projeleri arasında Galerist'te gerçekleşen *Yanardağ Sevdalısı* (2025) ve artistik direktörlüğünü üstlendiği Zeyrek Çinili Hamam'ın güncel sanat programı yer alıyor. 2023-2026 arasında hamamda gerçekleştirdiği sergiler arasında *Kalıntıların Şifası* ile Alekos Fassianos, Anousha Payne, Juliette Minchin ve Margaret R. Thompson'ın kişisel sergileri bulunuyor.

Sanat ve tasarım alanlarında projeler geliştiren ve kültürel strateji alanında danışmanlık yapan Fairplay'in kurucusu olan De Coster, daha önce İstanbul Modern, SALT ve Musée des Arts Décoratifs gibi kurumlarda çalıştı. İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın Christie's ve Institut de France işbirliğiyle yürüttüğü büyük ölçekli uluslararası projelerin koordinasyonunu üstlendi. Galeriler, dergiler ve moda markalarıyla düzenli işbirlikleri gerçekleştirdi.

Sanat fuarları ekosisteminde de kapsamlı bir deneyime sahip olan De Coster, Artsy'nin küresel stratejik ortaklıklarını yönetti ve uluslararası sanat fuarlarının dijital dönüşümünde aktif rol üstlendi. PAD London, NOMAD, ARTINTERNATIONAL ve FIAC gibi önde gelen fuarlara danışmanlık verdi. Galatasaray Üniversitesi ve Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne'da ekonomi eğitiminin ardından, Sciences Po Paris Sanat ve Medya Yönetimi Yüksek Lisans programından *cum laude* derecesiyle mezun oldu. Çalışmalarını Paris ve İstanbul'da sürdürüyor.